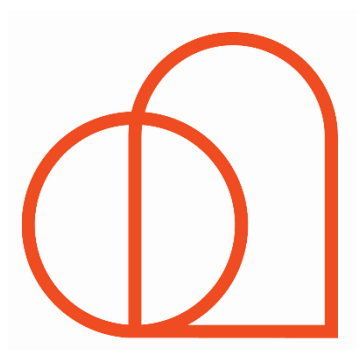


SMERNICA O OCHRANE DETÍ

Spoločenstvo evanjelickej mládeže

so sídlom Zvonárska 160/23, 040 01 Košice



Obsah

1. Preambula	3
Východiská.....	3
2. Bezpečné prostredie.....	4
2.1. Všeobecné zásady.....	4
2.2. Špecifické zásady pre podujatia.....	5
3. Školený dôveryhodný personál	6
3.1. Výber a prijímanie zamestnancov, spolupracovníkov a dobrovoľníkov	6
3.2. Vzdelávanie personálu v oblasti ochrany detí.....	7
3.3. Garant bezpečnosti a ochrany detí	7
3.4. Povinnosti orgánov SEMu v súvislosti s ochranou detí.....	8
3.5. Povinnosti personálu v súvislosti s ochranou detí	8
4. Kódex správania sa k deťom.....	9
5. Postupy pre prípady podozrenia z narušenia bezpečia dieťaťa	9
5.1. Podozrenie z narušenia bezpečia dieťaťa na základe fyzického alebo emocionálneho indikátora	9
5.2. Podozrenie z narušenia bezpečia dieťaťa na základe rozhovoru s dieťaťom	10
5.3. Odborná pomoc	11
6. Zoznam príloh	11

1. Preambula

Poslaním SEMu je plnohodnotný rozvoj, výchova a podpora mladej generácie v dôležitom období dospievania. Našou činnosťou chceme pozitívne prispieť k formovaniu zdravých duchovných a morálnych hodnôt mladých ľudí, k rozvoju ich potenciálu, k zodpovednosti a aktívnemu využívaniu voľného času. Aby sme toto poslanie mohli plnohodnotne naplňovať, bezpečnosť a ochranu detí a mladých ľudí je našou prioritou a základným predpokladom akejkol'vek našej činnosti.

Vychádzajúc z kresťanských hodnôt a princípov zakotvených v Dohovore o právach dieťaťa sa v SEMe zaväzujeme pristupovať ku všetkým deťom bez rozdielu s úctou, rešpektom a s ohľadom na ich dôstojnosť a individualitu, a zaistiť ich ochranu v čo najväčšej možnej miere.

Všetky deti, ktoré sa zúčastňujú aktivít a stretnutí organizovaných SEMom, majú právo, aby:

- ich zdravie, bezpečnosť, blaho a najlepší záujem boli prvoradé,
- bol chránený a podporený ich vývin, a tým umožnený rozvoj a naplnenie ich potenciálu,
- boli rešpektované a pochopené v rámci svojho kultúrneho, národnostného a náboženského pozadia,
- boli vypočuté a ich názor bol plne braný do úvahy,
- sa stali aktívnymi účastníkmi pri rozhodnutiach, ktoré sa ich priamo týkajú (vrátane ochrany detí a mladých ľudí).

Všetci zamestnanci, spolupracovníci a dobrovoľníci SEMu sú preto povinní sa riadiť ustanoveniami tejto Smernice o ochrane detí a svoju činnosť vždy vykonávať v najlepšom záujme dieťaťa bez ohľadu na jeho pohlavie, rasu, náboženstvo, kultúru, charakterové vlastnosti či zdravotný stav.

Východiská

Táto smernica vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, Dohovoru o právach dieťaťa, Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím a z ďalšej súvisiacej platnej legislatívy.

Na účely tejto smernice sa dieťaťom rozumie každá ľudská bytosť mladšia ako osemnásť rokov. Avšak je vítané, aby táto smernica bola aplikovaná aj pri práci s mladým nad 18 rokov, s ktorými v rámci svojej činnosti prichádzame do kontaktu.

2. Bezpečné prostredie

V súlade so svojím poslaním SEM svojou činnosťou a aktivitami vytvára deťom priestor, kde sa môžu slobodne rozvíjať po fyzickej, emocionálnej, intelektuálnej, duchovnej i sociálnej stránke. Aby mohlo byť naše poslanie naplnené, je v prvom rade nutné stavať na dobrom základe, ktorým je bezpečné prostredie.

2.1. Všeobecné zásady

Za bezpečné možno považovať také prostredie, kde je dieťa chránené pred nasledovnými formami týrania:

- *fyzické násilie / zneužívanie* - fyzicky zraňujúce konanie namierené proti dieťaťu, ktoré môže zahŕňať buchnutie, bitie, trepanie, hádzanie, otravu, pálenie, oparenie alebo iné ublíženie dieťaťu. Zvyčajne je sprevádzané zraneniami ako podliatiny, popáleniny, zlomeniny, otravami a podobne. Fyzické zneužívanie môže byť spôsobené aj zanedbaním alebo zlyhaním v konaní, ktoré by malo deti chrániť.
- *psychické násilie / zneužívanie* - je také správanie osôb, ktoré nepriaznivo pôsobí na psychický, emocionálny vývoj dieťaťa a jeho správanie (napr. ubližovanie dieťaťu zo strany rodičov alebo iných osôb opakovaným odmietaním dieťaťa, ponižovaním, zastrášaním, obmedzovaním jeho slobody pohybu a kontaktov s okolím, zneužívaním vo svoj prospech, učením názorov a spôsobov správania, ktoré odporujú morálke spoločnosti, znevažovanie, zosmiešňovanie, nečakané telefonáty, prenasledovanie, nezmyselné príkazy, neprimerané očakávanie kladené na dieťa vzhľadom na vek a jeho vývoj, a podobne)
- *sexuálne zneužívanie* - zahŕňa nútenie alebo lákanie dieťaťa k účasti na sexuálnych aktivitách, vrátane prostitúcie, bez ohľadu na to, či dieťa vie o tom, čo sa deje. Táto forma zneužitia môže zahŕňať priame kontaktné aktivity (sexuálne dotýkanie, pohlavný styk, a pod.) a nekontaktné aktivity najmä prostredníctvom sociálnych médií alebo internetu (zapojenie detí do sledovania alebo produkcie pornografického materiálu, nabádanie k sledovaniu sexuálnych aktivít a pod.)
- *zanedbávanie* - prejavuje sa ako nedostatok starostlivosti a pretrvávajúce nedodržanie základných fyzických alebo psychologických potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, teplo, hygiena, primerané podnety, vedenie a bezpečie, prílňutie k dospelým a ich pozornosť, primeraná zdravotná starostlivosť), ktoré môže viesť k vážnemu poškodeniu zdravia alebo rozvoja dieťaťa.

Okrem vyššie uvedeného existuje celý rad ďalších problémov, o ktorých by mali mať všetci dospelí, ktorí pracujú s deťmi, taktiež dostatočnú vedomosť, aby ich vedeli rozpoznať pri interakcii s deťmi. Je to napríklad ešte obchodovanie s deťmi, opustenie dieťaťa, zneužívanie morálneho vzdelávania mládeže, vystavovanie detí extrémistickým názorom, šikanovanie, vrátane cyber šikany, a ďalšie.

V SEMe netolerujeme žiadnu formu zneužívania alebo násilia páchaného na deťoch. Usilujeme sa pre deti vytvárať také prostredie, kde:

- majú dostatok podnetov a pestrosť aktivít pre svoj zdravý vývoj,
- cítia podporu zo strany vedúcich aj kolektívu,
- sa nehanbia za svoje emócie,
- sú prijímaní bez podmienok,
- majú priestor prejať svoje skutočné záujmy,
- sa doceňujú ich životné hodnoty,
- je ich tvorivosť vnímaná ako jedinečná a žiadúca,
- sa neboja argumentovať a vyjadriť spätnú väzbu,
- podporujeme otvorenosť v komunikácii,
- sa podporuje ich sebazpoznanie a sebahodnotenie,
- dostávajú zmysluplný obsah a tiež primeraný čas si ho osvojiť,
- vládne atmosféra spolupráce a spolupatričnosti,
- sú kvalitné medziľudské vzťahy,
- majú dobré vzory od ľudí, ktorí žijú podľa morálno-kresťanských hodnôt,
- je podporovaný zdravý životný štýl.

Deti a mládež v SEMe aktívne vedieme k tomu, aby sa spolupodieľali na vytváraní takéhoto prostredia.

2.2. Špecifické zásady pre podujatia

Činnosť SEMu sa prevažne uskutočňuje prostredníctvom rôznych jednodňových alebo viacdňových výletov, stretnutí, podujatí pre deti a mládež. V SEMe preto kladieme zvýšený dôraz na to, aby sa počas nich deti vždy cítili bezpečne. Okrem vyššie uvedených všeobecných zásad, sa od toho, kto organizuje alebo participuje pri organizácii SEM podujatí, preto vyžaduje dodržiavať nasledovné:

- Všetkým podujatiam organizovaným pod hlavičkou SEMu musí predchádzať dostatočná príprava s dôrazom na bezpečnosť prepravy, ubytovania, aktivít a bezpečnosť pri výnimočných situáciách.
- Pri všetkých aktivitách/podujatiach sa spoločne s deťmi snažíme predchádzať akýmkoľvek škodám na zdraví a živote. Taktiež nespôsobujeme škody na životnom prostredí.
- Sme ohľaduplní k priestorom, ktoré užívame (či už k vlastným alebo prenajatým). Nepoškodujeme cudzí majetok a správame sa k nemu ako k vlastnému.
- Účasť dieťaťa na SEM podujatiach (najmä viacdňových) je podmienená vyplnenou prihláškou podpísanou zákonným zástupcom dieťaťa. Podrobné náležitosti prihlášky spolu so vzorom sú uvedené v Príručke k SEM podujatiam zverejnenej na webovej stránke SEMu v sekcii Pre členov (<https://sem.sk/pre-clenov>).

- Pred podujatím je potrebné získať kontaktné údaje na rodičov/opatrovníkov dieťaťa, ako aj ďalšie relevantné informácie, ktoré napomáhajú zvyšovať bezpečnosť detí na podujatí, t.j. napríklad stravovacie obmedzenia, zdravotné problémy (alergie a pod.), užívanie liekov a iné.
- Na úvod podujatia je vedúci povinný poučiť všetkých účastníkov o bezpečnosti (podľa Príručky k SEM podujatiam).
- Pri pobytových podujatiach je potrebné vopred zabezpečiť vyhovujúce podmienky stravovania, ubytovania, hygieny, programu, osobného odpočinku a spánku, pričom priestory na spanie musia byť samostatne pre dievčatá a samostatne pre chlapcov.
- Pri viacdňových podujatiach alebo rizikovejších výletoch (vysokohorská turistika, splavy a pod.) sa odporúča zabezpečiť účastníkom primerané poistenie
- V prípade, že budú na podujatí vyhotovované fotografie alebo videozáznamy, je potrebné sa riadiť zásadami GDPR a mať na to súhlas zákonného zástupcu dieťaťa.

Podrobnejšie informácie o zásadách bezpečnosti na podujatiach sú uvedené v Príručke k SEM podujatiam zverejnenej na webovej stránke SEMu v sekcii Pre členov (<https://sem.sk/pre-clenov>). Každý, kto organizuje alebo participuje pri organizácii SEM podujatí, má povinnosť sa s nimi oboznámiť.

3. Školený dôveryhodný personál

Od všetkých zamestnancov, zmluvných spolupracovníkov a dobrovoľníkov v SEMe sa vyžaduje, aby sa pri svojej práci aj mimo nej usilovali o dobro dieťaťa a konali vždy spôsobom, ktorý predchádza akémukoľvek narušeniu bezpečia detí.

3.1. Výber a prijímanie zamestnancov, spolupracovníkov a dobrovoľníkov

- Pri výberovom procese v SEMe je kladený dôraz na vysoký morálny štandard uchádzačov. Požaduje sa najmä súlad s našimi hodnotami a poslaním, a tiež osobnostné predpoklady, ako sú bezúhonnosť, dôveryhodnosť, spoľahlivosť, čestnosť, zodpovednosť, empatia.
- Osobnostné predpoklady kandidátov, ktorí sa dostali do užšieho výberu, preverujeme osobným pohovorom a overením 2-3 referencií.
- Najneskôr 30 dní po prijatí do zamestnania alebo iného pracovnoprávneho vzťahu je osoba povinná dôkladne sa oboznámiť so Smernicou o ochrane detí a vyjadriť svoj záväzok dodržiavať všetky jej ustanovenia písomným súhlasom.
- Oboznámenie sa so Smernicou o ochrane detí sa deje prostredníctvom úvodného školenia o práci s deťmi a mladistvými, hodnotách a základných pravidlách SEMu, ktoré zabezpečuje Predseda SEMu alebo ním poverená osoba v spolupráci s garantom bezpečnosti a ochrany detí.

- Porušenie Smernice o ochrane detí je považované za vážne porušenie pracovnej disciplíny, dôsledkom ktorého je okamžité ukončenie pracovnoprávneho vzťahu.

3.2. Vzdelávanie personálu v oblasti ochrany detí

- Vzdelávanie personálu v oblasti ochrany detí má v SEMe na zodpovednosti Garant pre bezpečnosť a ochranu detí v spolupráci s prizvanými odborníkmi.
- Okrem úvodného školenia, kde dostanú noví pracovníci základné inštrukcie k ochrane detí a oboznámia sa s touto smernicou, garant pre bezpečnosť a ochranu detí organizuje podľa potreby ďalšie interné školenia k ochrane detí s cieľom lepšie si osvojiť postupy týkajúce sa ochrany detí a zvyšovať povedomie o tejto problematike.
- Všetci pracovníci sú tiež podporovaní k samoštúdiu v tejto oblasti.
- Na webovej stránke organizácie a na viditeľnom mieste vo všetkých oblastných centrách a v centrále SEMu je zverejnený Kódex správania sa k deťom.

3.3. Garant bezpečnosti a ochrany detí

Garant bezpečnosti a ochrany detí je osoba, ktorá má z poverenia predsedníctva SEMu na starosti oblasť ochrany detí. Jeho úlohy sú najmä:

- viesť agendu ochrany detí,
- školiť pracovníkov a dobrovoľníkov SEMu a podporovať ich vo vzdelávaní sa v oblasti ochrany detí,
- spravovať obsah webstránky sem.sk/ochranadeti,
- zozbierať písomné súhlasy o oboznámení sa so Smernicou o ochrane detí a archivovať ich v centrále SEMu,
- zhromažďovať a dokumentovať akékoľvek prípady incidentov, obvinení a sťažností týkajúcich sa ochrany detí a informovať o nich predsedníctvo SEMu s návrhom riešenia; ak by bolo obvinenie vznesené voči členovi predsedníctva SEMu, garant v takom prípade informuje a spolupracuje s členmi etickej komisie,
- kontaktovať odborníkov a príslušné úrady v prípade incidentu,
- poskytnúť personálu podporu a priestor pre vyjadrenie obáv, podnetov, či akýchkoľvek odporúčaní k téme ochrany detí,
- v prípade potreby aktualizuje Smernicu o ochrane detí a predkladá jej aktualizované znenie na schválenie predsedníctvu SEMu.

Kontakt na garanta pre bezpečnosť a ochranu detí: ochranadeti@sem.sk

3.4. Povinnosti orgánov SEMu v súvislosti s ochranou detí

Predsedníctvo

Predsedníctvo SEMu koná v súvislosti s ochranou detí nasledovne:

- menuje alebo odvoláva garanta pre bezpečnosť pre ochranu detí,
- schvaľuje rozpočet na implementáciu mechanizmov ochrany detí v organizácii,
- prijíma disciplinárne opatrenia v prípade porušenia tejto smernice,
- aktívne spolupracuje s garantom bezpečnosti a ochrany detí pri riešení prípadného incidentu,
- schvaľuje znenie Smernice o ochrane detí a jej aktualizácie.

Etická komisia

Etická komisia SEMu plní v súvislosti s ochranou detí kontrolnú funkciu. Jej úlohy sú nasledovné:

- Robí ročnú kontrolu implementácie tejto smernice podľa nasledovných kritérií:
 - Uplatňujú sa ustanovenia Smernice o ochrane detí pri výbere a prijímaní nového personálu?
 - Podpísal každý z personálu súhlas s dodržiavaním Smernice o ochrane detí?
 - Uskutočňuje sa vzdelávanie v oblasti ochrany detí v dostatočnej miere?
 - Boli podniknuté adekvátne disciplinárne opatrenia voči osobám, ktoré preukázateľne porušili nariadenia tejto smernice?
 - Boli všetky prípady podozrenia z narušenia bezpečia dieťaťa riadne prešetrené a zdokumentované podľa postupov uvedených v článku 5 Smernice o ochrane detí?
 - Bolo zo strany SEMu poskytnutá potrebná pomoc dieťaťu a jeho rodine?
- Podáva predsedníctvu SEMu správu o vykonanej kontrole aj s prípadnými návrhmi na zlepšenie.
- Dáva garantovi prípadné návrhy na aktualizáciu tejto smernice.

3.5. Povinnosti personálu v súvislosti s ochranou detí

Zamestnanci, zmluvní spolupracovníci a dobrovoľníci sú v súvislosti s ochranou detí povinní:

- Oboznámiť sa a dodržiavať túto smernicu a všetky ostatné súvisiace smernice týkajúce sa ochrany človeka, napríklad Etický kódex, predpisy BOZP a PO.
- Dodržiavať Kódex správania sa k deťom (článok 4. tejto smernice).
- Byť obozretní voči signálom a indikátorom možného zneužívania alebo akéhokoľvek ublíženia dieťaťu.

- Bezodkladne konať v súlade s touto smernicou v prípade podozrenia z narušenia bezpečia dieťaťa.
- Byť súčinní v prípade disciplinárneho alebo trestného konania vyplývajúceho z nedodržania kódexu správania sa k deťom a z toho plynúcich dôsledkov.
- Zvyšovať si povedomie o oblasti ochrany detí prostredníctvom školení, samoštúdiá.
- Ak je to možné, pri ochrane detí spolupracovať s rodičmi a opatrovateľmi

4. Kódex správania sa k deťom

„Preto čokoľvek chcete, aby vám ľudia činili, čiňte im aj vy...“ Mt 7,12a

Čo robiť:

1. Buď deťom dobrým príkladom.
2. Pristupuj ku všetkým deťom bez rozdielu s úctou a rešpektom.
3. Rešpektuj osobitosť každého dieťaťa a prihliadaj na jeho špecifické potreby.
4. Vytváraj atmosféru otvorenosti a prijatia, v ktorej je každé dieťa vypočuté a všetky vznesené obavy detí sú brané vážne.
5. Ochráň dieťa, ak mu hrozí nebezpečenstvo.
6. Zasiahni, keď dieťa svojím konaním ohrozuje seba alebo druhých.

Čo nerobiť:

1. Nezneužívaj alebo inak neubližuj dieťaťu.
2. Nevystavuj dieťa situáciám, v ktorých mu hrozí bezprostredné ohrozenie.
3. Neurážaj alebo akýmkoľvek spôsobom neznižuj dôstojnosť dieťaťa.
4. Nepoužívaj voči deťom fyzické tresty, zastrášovanie, ani vyhrážky.
5. Neuprednostňuj žiadne dieťa pred inými deťmi.
6. Zámerne nevyčleňuj dieťa alebo skupinu detí z aktivít.

5. Postupy pre prípady podozrenia z narušenia bezpečia dieťaťa

Nasledovné postupy napomáhajú riešiť situácie, ak ste či už priamo alebo nepriamo zistili informácie, ktoré vedú k podozreniu z narušenia bezpečia dieťaťa (t.j. dieťa je fyzicky či psychicky týrané, sexuálne zneužívané alebo zanedbávané).

5.1. Podozrenie z narušenia bezpečia dieťaťa na základe fyzického alebo emocionálneho indikátora

V prípade podozrenia z narušenia bezpečia dieťaťa na základe fyzického alebo emocionálneho indikátora spozorovaného na dieťati, uplatnite nasledovný postup:

- Informujte o svojich obavách bezodkladne garanta bezpečnosti a ochrany detí. Urobiť tak môžete ústne, no v každom prípade je to tiež potrebné urobiť písomne prostredníctvom vyplnenia formulára pre nahlasovanie podozrenia z narušenia bezpečia dieťaťa.
- Je žiadúce zdieľať i menšie obavy, hoci sa neskôr môžu ukázať ako neopodstatnené, ako držať informácie, ktoré môžu pomôcť ochrániť dieťa pred skutočným ohrozením.
- Ak je to opodstatnené, v súčinnosti s garantom bezpečnosti a ochrany detí sa obráťte na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (na najbližšom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny). V prípade dôvodného podozrenia, že sa dieťa stalo obeťou trestného činu, kontaktujte Policajný zbor SR.
- Budte naďalej k dispozícii – dieťaťu, ako aj ostatným zapojeným stranám.

5.2. Podozrenie z narušenia bezpečia dieťaťa na základe rozhovoru s dieťaťom

V prípade, ak sa vám dieťa zdôverí, že je fyzicky či psychicky týrané, sexuálne zneužívané alebo zanedbávané, prípadne ste toho boli svedkom, uplatnite nasledovný postup:

- Po celý čas zachovajte pokoj a diskretnosť. Pristupujte k celej situácii citlivo a súcitne. Pamätajte, že dieťa sa môže cítiť v súvislosti s odhalením týrania či zneužívania ohrozene.
- Poskytnite dieťaťu možnosť rozprávať sa s vami v preň vhodnom čase a na bezpečnom mieste.
- Vypočujte dieťa pozorne a citlivo. Čokoľvek Vám dieťa povie, berte to vážne. Nesnažte sa situáciu zľahčovať ani zbytočne dramtizovať.
- Pýtajte sa len také otázky, ktoré sú nevyhnutné na objasnenie skutočnosti, ako napríklad „Môžeš mi povedať, čo tým myslíš?“
- Ubezpečte dieťa, že je správne, že sa vám o situácii zdôverilo a oboznámte ho s ďalšími krokmi, ktoré budú pravdepodobne nasledovať (t.j. informovanie garanta, pravdepodobný rozhovor so sociálnym pracovníkom)
- Je možné, že vzhľadom na neprijemnosť situácie, bude chcieť dieťa skutočnosť o týraní či zneužívaní udržať v tajnosti. V žiadnom prípade mu to nesľubujte. Avšak určite ho uistite, že informujete len tie osoby, ktoré na to majú právo.
- Povedzte dieťaťu, že mu chcete pomôcť, nakoľko to bude vo vašich silách.
- Nepodnikajte žiadne kroky na vlastnú päsť voči osobe, ktorú dieťa označilo ako vinníka.
- Následne čo najskôr po rozhovore s dieťaťom informujte o zistených skutočnostiach garanta bezpečnosti a ochrany detí. Urobiť tak môžete ústne,

no v každom prípade je to tiež potrebné urobiť písomne prostredníctvom vyplnenia formulára pre nahlasovanie podozrenia z narušenia bezpečia dieťaťa.

- Písomne si tiež zaznamenávajúte všetku konverzáciu s dieťaťom, prípadne inými dotknutými osobami.
- V súčinnosti s garantom bezpečnosti a ochrany detí urobte ďalšie kroky:
 - Citlivo informujte rodičov/opatrovníkov dieťaťa, ak to nie sú práve oni, koho dieťa označilo za vinníka.
 - S ohľadom na okolnosti zvážte vykonanie lekárskej prehliadky dieťaťa. Výsledky prehliadky môžu v prípade trestného konania slúžiť ako dôkaz.
 - Obráťte sa na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (na najbližšom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny).
 - V prípade dôvodného podozrenia, že sa dieťa stalo obeťou trestného činu, kontaktujte Policajný zbor SR.
- Snažte sa naďalej s dieťaťom komunikovať a podporovať ho, s cieľom zmierniť dopady situácie na dieťa.

5.3. Odborná pomoc

Pri riešení prípadov podozrenia z narušenia bezpečnosti dieťaťa je vítané vzhľadom na okolnosti prizvať si na pomoc odborníkov, ako napríklad detského psychológa, pediatra, sociálneho pracovníka, právnika či políciu.

Taktiež je možné požiadať o pomoc a podporu niektorú zo štátnych alebo mimovládnych organizácií, zaoberajúcou sa pomocou deťom.

- Linka detskej istoty - 116 111
- Linka detskej dôvery - 0907 401 749
- Linka dôvery Nezábudka - 0800 800 566
- Linka Pomoc obetiam násilia - 0850 111 321
- Národná linka pomoci pre obeť obchodovania s ľuďmi - 0800 800 818
- Linka ÚPSVR pre nahlásenie zanedbávania starostlivosti o deti - 0800 191 222
- Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch - <https://detstvobeznasilia.gov.sk>

6. Zoznam príloh

- Príručka k SEM podujatiam – iba online
- Formulár na nahlásenie podozrenia alebo incidentu – iba online